



Revisorsinspektionen
Swedish Inspectorate of Auditors



VÄGLEDNING

Ansöka om godkännande av utbildningsplan

Innehåll

1	Inledning	3
2	Ansökan om godkännande	3
3	Bedömningsområden och bedömningsnivåer	5
3.1	Formella kriterier	5
3.2	Förutsättningar för en effektiv utbildning	6
	Individuell anpassning	6
	Kompetens	6
	Resurser	6
	Utbildningsmiljö	7
3.3	Utformning, genomförande och resultat	7
	Kunskap och förståelse	8
	Färdighet och förmåga	8
	Värderingsförmåga och förhållningssätt	9
3.4	Uppföljning, återkoppling och åtgärder	9
4	Beslut och tillsyn	10

1 Inledning

I Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2018:1) om revisorsexamen finns närmare bestämmelser om vad som krävs för att bli auktoriserad revisor. I 2 § i nämnda föreskrifter anges det tio ämnesområden som ska studeras inom ramen för den teoretiska utbildningen, varav ämnesområdena sex till tio kan studeras vid ett revisionsföretag.

Som revisionsföretag där dessa delar av den teoretiska utbildningen kan genomföras räknas

- svenska revisionsföretag, oavsett om de är registrerade revisionsbolag eller inte, och
- företag som har godkänts att utföra lagstadgad revision av behörig myndighet i en annan stat inom EES¹, dvs. den statens motsvarighet till ett registrerat revisionsbolag.

Utbildning som sker vid ett revisionsföretag ska följa en utbildningsplan som är godkänd av Revisorsinspektionen.

Utbildningsplanen ska beskriva hur utbildningen genomförs och följs upp på det revisionsföretag där den enskilda anställda får sin utbildning. Det innebär att varje revisionsföretag behöver ha en företagsspecifik utbildningsplan. Företag som tillhör ett nätverk² behöver alltså ansöka om godkännande var för sig även om nätverket till exempel har gemensamma riktlinjer för utbildning och/eller anordnar gemensamma kurser och utbildningstillfällen.

Denna vägledning beskriver de bedömningsgrunder som Revisorsinspektionen tillämpar i sin prövning av utbildningsplaner.

2 Ansökan om godkännande

Det revisionsföretag som vill få sin utbildningsplan godkänd ska göra en självvärdering utifrån bedömningsområden som Revisorsinspektionen har fastställt i denna vägledning och som redovisas nedan. Under varje bedömningsområde finns en vägledande text om vad som efterfrågas. Här anges också de bedömningsgrunder som Revisorsinspektionen

¹ Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

² För definition av nätverk se 2 § 7 revisorslagen.

tillämpar i sin prövning. Revisionsföretaget ska beskriva, analysera och värdera hur bedömningsgrunderna uppfylls inom ramen för den utbildning som bedrivs. Företaget bör ge exempel som beskriver såväl styrkor som identifierade utvecklingsområden, inklusive planerade och genomförda åtgärder för att vidareutveckla utbildningen och säkra en hög kvalitet. Det är en fördel om företaget med konkreta exempel belyser hur bedömningsgrunderna uppfylls. Det är inte nödvändigt att till självvärderingen bifoga underlag som utbildnings- och kursplaner. Revisorsinspektionen kommer att efterfråga dessa särskilt om de behövs för prövningen.

Utbildningsplanen ska omfatta all utbildning, oberoende av om den utförs internt eller tillhandahålls av en extern anordnare. I den utsträckning som företaget anlitar extern utbildningsanordnare för att hålla i hela eller delar av utbildningen ska detta framgå av utbildningsplanen. Det finns inga formkrav för utbildningens närmare utformning. Det centrala är att medarbetarna ges en utbildning av god kvalitet, vilket förutsätter att de som utför utbildningen har den kompetens som krävs.

Den teoretiska utbildningen enligt utbildningsplanen ska enligt föreskrifterna syfta till att uppnå en grundläggande kunskap och förståelse inom de aktuella ämnesområdena. För att uppnå de färdigheter, förmågor och förhållningssätt som behövs för att ha förutsättningar för att klara provet för revisorsexamen krävs dessutom praktiskt arbete och erfarenhet. Vägledningen skiljer därför på två typer av information om företagets utbildning, dels sådan som *ska* redovisas avseende hur utbildningen utformas avseende ämnesområdena 6–10 enligt 2 § föreskrifterna, dels sådan information som *bör* lämnas. Den senare informationen avser främst den praktiska utbildningen och utbildning inom de övriga ämnesområden som prövas vid provet för revisorsexamen, se 6 § föreskrifterna. Sammantaget syftar detta till att ge Revisorsinspektionen ett underlag för att kunna göra en helhetsbedömning av företagets utbildning och hur den uppfyller standarder för en effektiv utbildning som angetts av bl.a. IAESB³ och i ISQC 1⁴.

³ The International Accounting Education Standards Board

⁴ International Standard on Quality Control (ISQC) 1 *Kvalitetskontroll för revisionsföretag som utför revisioner och översiktlig granskning av finansiella rapporter samt andra bestyrkande uppdrag och närliggande tjänster.*

3 Bedömningsområden och bedömningsnivåer

Revisorsinspektionens prövning av utbildningsplanen utgår från fyra olika bedömningsområden:

- Formella kriterier.
- Förutsättningar för en effektiv utbildning.
- Utformning, genomförande och resultat.
- Uppföljning, återkoppling och åtgärder.

Revisorsinspektionens utvärdering av utbildningsplanen avser det kvalitativa innehållet, dvs. att ansökan är komplett och utbildningsplanen innehåller de delar som måste finnas med. Revisionsföretaget bär självt ansvaret för innehållets utformning och läsbarhet. Den utbildningsplan som tillställs Revisorsinspektionen för prövning bör därför vara noggrant faktagranskad och korrekturläst.

3.1 Formella kriterier

Ansökan om godkännande av utbildningsplanen ska

- vara undertecknad av en behörig firmatecknare för revisionsföretaget, och
- kunna kopplas till den specifika utbildningsplanen.

Utbildningsplanen ska innehålla

- tydliga uppgifter om vilket revisionsföretag som utfärdat den, och
- ett versionsnummer.

Information om revisionsföretaget och versionsnumret kan exempelvis ingå i utbildningsplanens huvudrubrik (t.ex. *Utbildningsplan för Revisionsföretaget AB (org nr xxxxxxxx-xxxxx) version 2020:01*).

3.2 Förutsättningar för en effektiv utbildning

Området innefattar bedömningsgrunder som avser de allmänna förutsättningarna för en effektiv utbildning i företaget. Hit hör individuell anpassning, tillgänglig kompetens och resurser för utbildning samt den interna utbildningsmiljön i företaget.

Individuell anpassning

Bedömningsgrund: Utbildningen anpassas till medarbetarens förkunskaper

I självvärderingen ska revisionsföretaget redogöra för:

- hur företaget anpassar utbildningen utifrån de förkunskaper den enskilde medarbetaren har från studier vid universitet eller högskola, och
- hur eventuell teoretisk utbildning som erhållits vid tidigare anställning på annat revisionsföretag beaktas.

Kompetens

Bedömningsgrund: Utbildningen genomförs av personal med rätt kompetens för uppgiften.

I självvärderingen ska revisionsföretaget redogöra för:

- hur företaget för sin verksamhet har löst behovet av utbildning med hänsyn till lärare och handledares kompetens avseende utbildning inom ämnesområdena 6–10 enligt 2 § föreskrifterna.

Resurser

Bedömningsgrund: Tillräckliga resurser sätts av för utbildning.

I självvärderingen ska revisionsföretaget redogöra för:

- hur mycket tid per år och medarbetare som sätts av för intern utbildning, och
- om den teoretiska utbildningen genomförs integrerat i den praktiska utbildningen ska detta anges särskilt och beskrivas på vilket sätt detta sker.

Utbildningsmiljö

Bedömningsgrund: Det finns en professionsinriktad utbildningsmiljö för revisionsverksamhet.

En god utbildningsmiljö präglas av att organisationen möjliggör ett kontinuerligt lärande och ett löpande utbyte av kunskaper och erfarenheter mellan medarbetare.

I självvärderingen ska revisionsföretaget redogöra för:

- hur företaget arbetar för en professionsinriktad utbildningsmiljö. Detta kan innefatta åtgärder som seminarier och informationsinsatser i aktuella revisionsfrågor, mentorprogram, löpande utbyte med externa intressenter m.m.

3.3 Utformning, genomförande och resultat

Utbildningsplanen ska enligt 3 § forskrifterna baseras på lärandemål. Lärandemålen i IAESB:s standarder är indelade i aspekterna kunskap och förståelse, färdigheter och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt.⁵ I provet för revisorsexamen prövas medarbetarens kompetens i dessa tre aspekter. Förtydliganden avseende lärandemålen för en svensk kompetensprofil för revisorer finns i FAR:s rekommendation om kompetensprofil och utbildning⁶.

Redogörelsen enligt nedan ska koncentreras till hur företaget sammantaget arbetar för att den enskilde medarbetaren vid slutet av sin utbildning har den kompetens som krävs för att avlägga prov för revisorsexamen med godkänt resultat. Den ska inte avse enskilda lärandemål. Redogörelsen kan till exempel innefatta hur progressionen ser ut i utbildningen, hur kompetensprofilen och olika lärandemål kopplas till aktiviteter, och undervisningsformer som tillämpas med mera.

⁵ Se IAESB standarder, IES (International Education Standards), för utbildning av bl.a. revisorer. Dessa tre aspekter utgör också bärande principer för utveckling av lärandemål enligt den svenska högskoleförordningen.

⁶ FAR:s rekommendationer i etikfrågor, EtikR 5 *Grundutbildning och lärandemål för revisorer*.

Kunskap och förståelse

Bedömningsgrund: Utbildningen möjliggör genom sin utformning att revisorn i provet för revisorsexamen kan visa att han eller hon har uppnått lärandemålen avseende kunskap och förståelse inom de ämnesområden som ska studeras enligt föreskrifterna.

I självvärderingen ska företaget redogöra för:

- hur ämnesområdena 6–10 enligt 2 § föreskrifterna studeras och på vilket sätt relevanta lärandemål uppnås.

I självvärderingen bör företaget också kort redovisa hur det säkerställer att kunskap och förståelse avseende ämnesområdena 1–5 i 2 § föreskrifterna hålls aktuella och relevanta under utbildningen samt hur nödvändig kompetens inom ämnesområdena i 6 § föreskrifterna har omhändertagits i utbildningen. Ämnesområdena i 6 § är inte obligatoriska i den meningen att de måste ingå i en utbildningsplan som egna ämnesområden. Kunskaper och färdigheter inom flera av dessa ämnesområden är dock nödvändiga förutsättningar för att nå lärandemålen inom revision och därmed klara provet för revisorsexamen. Detta kan genomföras antingen genom att de i tillämpliga fall integreras i utbildningen inom ämnesområdena 1–10 enligt 2 § eller som enskilda avgränsade utbildningsinsatser.

Färdighet och förmåga

Bedömningsgrund: Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande att revisorn i provet för revisorsexamen kan visa att han eller hon har uppnått lärandemål avseende färdigheter och förmåga inom de ämnesområden som ska studeras enligt föreskrifterna.

Lärandemålen avseende färdigheter och förmåga förutsätter att teoretiska kunskaper inom olika ämnesområden har kombinerats med en praktisk tillämpning av förståelse och kunskap. I självvärderingen bör företaget kort redovisa hur det uppfyller kraven på allsidig erfarenhet avseende olika branscher och att den praktiska erfarenheten avsett såväl planering, genomförande och rapportering av revisionsuppdrag. (se 4 och 5 §§ föreskrifterna).

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrund: Utbildningen möjliggör genom sin utformning att revisorn i provet för revisorsexamen kan visa att han eller hon har uppnått lärandemål avseende värderingsförmåga och förhållningssätt inom de ämnesområden som ska studeras enligt föreskrifterna.

I självvärderingen bör företaget kort redovisa hur frågor om revisorns värderingsförmåga och förhållningssätt tas om hand i utbildning och praktik och hur företaget arbetar för att säkerställa att medarbetare lever upp till krav på etiskt förhållningssätt i revisionen (se 5 § föreskrifterna).

3.4 Uppföljning, återkoppling och åtgärder

För att säkerställa att en utbildning har rätt kvalitet krävs uppföljning av utbildningens utformning, genomförande och resultat. Det handlar om hur företaget på ett systematiskt sätt säkrar och utvecklar kvaliteten i utbildningen, verifierar sina medarbetares kompetens och löpande analyserar effektiviteten i utbildningen. Företagets rutiner för uppföljning och registrering av medarbetarens kompetens är också av stor vikt för verifiering av både teoretisk och praktisk utbildning i anslutning till en ansökan om att avlägga prov för revisorsexamen.

Bedömningsgrund: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och resultat följs systematiskt upp.

I självvärderingen ska företaget redogöra för:

- hur företaget följer upp utbildningens innehåll och kvalitet,
- hur företaget löpande följer upp och dokumenterar att den enskilde medarbetaren fullföljer sin obligatoriska utbildning med tillhörande lärandemål, och
- hur företaget, i samband med att medarbetaren ansöker om att skriva prov för revisorsexamen, verifierar och intygar att den enskilda medarbetaren genomfört hela sin obligatoriska utbildning med tillhörande lärandemål med godkänt resultat.

I självvärderingen bör företaget också kort redovisa hur resultatet av uppföljningen av utbildningens innehåll och kvalitet tas omhand i det interna kvalitetsarbetet, samt hur

företaget återkopplar resultatet av uppföljningen på medarbetarnivå till medarbetaren och vilka åtgärder man vidtar för att åtgärda eventuella kompetensbrister.

4 Beslut och tillsyn

Ett beslut om godkännande av en utbildningsplan gäller tills vidare. Om förutsättningarna för godkännandet inte längre finns ska revisionsföretaget genast anmäla detta till Revisorsinspektionen. En förnyad prövning ska då ske. Revisorsinspektionen kan enligt 3 § föreskrifterna återkalla ett godkännande.

Tillsyn av utbildningsplanernas efterlevnad och kvalitet sker inom ramen för Revisorsinspektionens normala tillsynsverksamhet, exempelvis vid kvalitetskontroller och i den riskbaserade tillsynen.